

Orientacions per ensenyar les cançons

Descripció de l'activitat

Us oferim un seguit de recomanacions i orientacions que cal tenir en compte a l'hora d'ensenyar les cançons. Us hi indiquem dificultats d'interpretació, rítmiques i/o melòdiques concretes de cada cançó.

Tècnica vocal

Abans de començar a cantar és important fer uns minuts de tècnica vocal; si pot ser, a través del joc.

- Fem exercicis de relaxació muscular, de respiració, de ressonància, d'articulació...
- Durant la tècnica vocal, podem utilitzar algun motiu de la cançó que anem a aprendre. Per exemple, una part que representi alguna dificultat, per tal de reforçar-la:
 - Una paraula o una frase identificadora.
 - Un fragment melòdic.
 - Un fragment rítmic.
 - Un interval.

Procés d'aprenentatge de la cançó

- Escoltem la cançó sencera.
- L'aprendrem per fragments de frases musicals lògiques.
- Podem començar per les estrofes o per les tornades.
- El docent canta un fragment un parell o tres de vegades (indicant amb la mà el gest d'escoltar i no cantar) i, després, el grup ho repeteix.
- Comprovem que, tant l'afinació com el ritme de cada fragment, són els correctes.
- També prestem atenció a la pronunciació del text.
- Si observem algun error, ja sigui musical o bé de text, cal que el corregim immediatament per tal que no es converteixi en un error crònic.
- A mesura que tinguem més d'una frase apresada, les hem d'anar ajuntant fins aconseguir tota la cançó.
- Procurem potenciar la memorització.
- Cantem la cançó, tot repartint les frases en petits grups, per fileres... Mentre uns canten, el altres "canten per dins"...
- Canten tots els nens i nenes i, quan el docent faci un senyal, hauran de continuar "cantant per dins". A partir d'un altre senyal, tornen a cantar. D'aquesta manera podem observar si es manté el to, la pulsació...

Aspectes a tenir en compte a totes les cançons

- Cal que compreguem el text i que vetllem per la seva correcta pronunciació.
- Cal que siguem precisos en el ritme i en l'afinació.
- Cal que vigilem que no es produeixin "glissandos" entre les notes, sobretot en intervals més grans.
- Cal que indiquem on es pot respirar i on no ho hauríem de fer.
- Cal que posem atenció en la pronunciació adequada de les lletres finals de cada paraula. Especialment les "t" i les "s". Cal que tots/es les pronunciem alhora.
- Cal que no deixem caure les notes llargues finals i que acabem alhora.

Dificultats concretes de cada cançó

SOMNI

- Finals de frase que acaben en un si². No forçar-los, que siguin suaus, que no caiguin.
- Pujada melòdica als compassos 17-18-19 i 45-46
- Interval de 7 menor de mi³- re⁴ al compàs 60-62

ENYOR

- Entrada, execució del ritme i pronunciació del text dels compassos 9,10,11 - 19,20,21 - 29,30,31 i 56,57,58

"caminant - endavant" "saber mirar enrere" "i sentir - al voltant" ...

- Entrades a contratemps.

RECORD

Aconsellable per ser cantada a secundària. A primària, fer-ne audicions, expressió corporal...

- Àmbit melòdic molt ampli: sol^{#2} a re^{#4} (suggeriment de fer un mi³ en lloc del sol^{#2})
- No forçar a les notes greus, cantar-ho molt suau.
- Interval de 6 Major fa³ - re⁴ Compassos 26, 29, 43 i 47

REMOR

- Interval de 6 Major la² - fa³ dels compassos 33-34 i 59-60
- Entrades a contratemp

EMBRUIX

- Ritme compassos 7-8, 11-12, 31-12, 35-36

- “*Tan blancs, tan grans...*”: fer-los curts, no allargar-los.

IL·LUSIÓ

- Cantar “*Terra*” a dues veus, per terceres en el compàs 27. Si només se’n pot cantar una, escollir la greu: “mi - re”.
- Cantar el cànon final a 4 veus, a partir del compàs 38
- És important distingir clarament la melodia diferent dels tres cops que la lletra diu “*hem d’ajudar-la*” per tal que sigui més fàcil fer el cànon.
- Si ens resulta molt difícil fer el cànon a quatre veus podem optar per fer-lo a dues veus. La primera veu entraria al compàs 38 i la segona al compàs 42 (que són les que hi ha marcades a la partitura com a veu 1 i 3).
- Si volguéssim provar de fer el cànon a 3 veus, cantaríem les tres primeres, que entren el compàs 38, 40 i 42.
- La frase final: “*també l’hauràs fet tu...*” es pot fer cantant només la veu principal, si és que no es poden fer les dues veus proposades.
- Vigilar les pauses dels compassos 34-35.

BLANCOR

- Respiracions. Saber bé on es pot respirar.
- Ritmes.

FORÇA

- Entrada molt ràpida.
- Mantenir les notes llargues del final de cada frase.
- “*Feelings*”: compassos 26-30-68-72

VICTÒRIA

- “Feeling” del final de frases.
- En les segones veus, fer els “shup” ben curts i precisos.

L'avaluació de la interpretació vocal

Per avaluar la interpretació vocal dels alumnes us proposem fer servir una rúbrica d'interpretació vocal on podreu avaluar diferents ítems tenint en compte uns indicadors amb quatre nivells de gradació. D'altra banda, recomanem fer activitats de coavaluació i autoavaluació amb els alumnes per tal que ells mateixos se n'adonin dels aspectes que han de millorar. Així doncs, la rúbrica proposada pot ser utilitzada pel docent, però també la poden utilitzar els alumnes per **coavaluar-se** entre ells. Si s'utilitza per a la coavaluació, s'hauria d'elaborar entre tots, simplificant-ne el llenguatge d'alguns indicadors per tal de fer-lo més comprensible per a l'alumnat.

Per tal que els alumnes facin una **autoavaluació** de la seva pràctica vocal, es podria utilitzar una graella KPSI, on cada alumne/a podrà valorar la seva interpretació vocal puntuant els diferents indicadors. Els indicadors mostrats sota la graella són, només, un exemple, ja que hauria de ser, novament, el grup classe qui els elaborés.

Materials

- Vídeos subtitulats de les cançons.
- Àudios de les cançons.
- Àudios de les bases instrumentals de les cançons.
- Partitures.
- Lletres.
- [Vídeos amb l'explicació de les cançons.](#)
- [Rúbrica d'interpretació vocal.](#)
- Graella KPSI d'interpretació vocal.

GRAELLA KPSI INTERPRETACIÓ VOCAL

Nom de l'alumne/a:

Curs:

Valora de l'1 al 6 els següents ítems, sent 1 la mínima puntuació i 6 la màxima.

1	2	3	4	5	6

Alguns ítems que podríem valorar:

- Sé de memòria totes les cançons treballades?
- Canto amb una bona postura corporal (esquena recta, cames entreobertes i espatlles relaxades)?
- Respecto les intensitats de la cançó quan la interpreto (canto fluix i/o fort quan toca sense cridar)?
- Miro al director/a quan canto?
- Gaudeixo cantant?
- ...